1851. №. 97.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

VRIJDAG, 5 DECEMBER.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Bij deze Courant wordt een **BIJVOEGSEL** *gratis* uitgegeven.

De Arrondissements-Betaalmeester te Assen, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende den loop dezer maand ten zijnen kantore zullen worden uitbetaald, de TRACTEMENTEN van het 4e kwartaal dezes jaars, aankomende de Ambtenaren van het provinciaal bestuur, de Regterlijke Ambtenaren en die van den waterstaat, de leeraren der Hervormde Eeredienst, de pastoors der Roomsch-Chatholijke Eeredienst en de onderwijzers der lagere scholen, terwijl de traktementen der Ambtenaren, buiten de Hoofdplaats woonachtig, mede gedurende den loop dezer maand, bij de respectieve Heeren ontvangers der directe belastingen betaalbaar zijn gesteld.

Assen, *den* 4 *December* 1851.

H. J. OOSTING.

De provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in dit Gewest zal op dingsdag den 9 December e.k. (en zoo noodig, insgelijks den 10) des morgens *ten* 9½ *uur*, in eene der localen van 't Gouvernements-huis te Assen, *in het openbaar* vergaderen.

Uit naam der Commissie voornoemd,
Hoogeveen, De President,
den 4 *Dec.* 1851. Dr. G. H. AMSHOFF.

Nederland.

3 *Dec.* In de zitting van de 2e Kamer van zaturdag verklaarde de Minister van Binn. Zaken, dat men omtrent de daarstelling van een spoorweg tusschen Nederland en Belgie het beste mogt verwachten. — In de zitting van maandag hebben zeer breedvoerige discussien plaats gehad over het Ve Hoofdstuk der begrooting (Binn. Zaken) ten aanzien van het *onderwijs*. De heeren *Metman*, *van Goltstein*, *Mackaij*, *Engelen*, *Borret*, *van Nispen*, *Huguenin*, *Luijben*, *Groen van Prinsterer*, *van der Veen*, *van Zuijlen van Nijevelt* en de Minister van Binn. Zaken hebben het woord gevoerd. Laatstgenoemde verklaarde, dat hij de indiening van een wetsontwerp op het onderwijs, geenszins onbepaald heeft verschoven, maar verzekert tevens, »dat hij zich noch door woorden, noch door dringen, er toe zal laten brengen, om de vrucht één dag vroeger voor te dienen, alvorens zij rijp is", en dat er voor het Onderwijs veel ondersteuning zal worden gevraagd, ja ligt te veel naar sommiger meening. De Minister zegt, dat de grondwet eischt eerst een voldoend openbaar lager onderwijs van Staatswege, en dan vrijheid van bijzonder onderwijs. Hij acht het eene slechte uitvoering der grondwet, als het een *en* het ander niet *tegelijk* geregeld werd. Men sprak veel over de moeijelijkheid der zaak, maar de Minister deelde niet zoo geheel dit gevoelen. Bijzonder moeijelijk is eene wet op den waterstaat en ook de wet op het armbestuur, — die op het onderwijs is het niet in zoo groote mate. Dat hij, Minister de stelling zou omhelzen: „de Staat, afgescheiden van de Kerk, moet het regt hebben", en tevens behoort het zijn pligt te zijn, om de volks-opvoeding te besturen; hij moet voor de éénheid van den Staat en dus ook voor de éénheid van het onderwijs zorgen, en alzoo vereeniging van alle gezindheden op dezelfde volksschool" — ontkent hij ten sterkste. Zulk eene concentratie van het onderwijs wordt niet beoogd.

— Men leest in de *Kerkelijke Courant*: „Tot de belangrijke werkzaamheden van de algemeene synodale commissie der Nederl. Hervormde Kerk, in hare najaarsvergadering, gehouden van den 5den tot den 20sten November ll., hebben behoord zeer ernstige beraadslagingen wegens de handhaving van de zelfstandigheid en onafhankelijkheid der Diaconiën, in verband met het onlangs door 's Lands Regering ingediend ontwerp van Algemeene Armenwet, en hebben deze haar geleid tot het arresteren van een adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal strekkende voornamelijk, om de kerkelijke instellingen van weldadigheid te houden buiten toepassing van de bepalingen der wet.

— In den Raad van Ministers is het beginsel vastgesteld, dat vreemdelingen, landsbedieningen bekleedende, tot geene bevordering in aanmerking zullen kunnen komen, zoo ze niet genaturaliseerd zijn.

— Men schrijft uit het Nieuwe Diep aan het Zondagsblad; Ontzettend groot blijft nog altijd de uitvoer van vee naar Engeland, geregeld tweemaal 's weeks toch laden de Engelsche stoombooten in deze haven eene massa runderen, schapen en varkens. Niet zelden gebeurt het, dat de stoombooten het aangevoerde vee niet, of ter naauwernood kunnen bevatten. Als een bewijs hiervoor halen wij slechts aan, dat nog j.l. zaturdag een Engelsche stoomboot *de Green Isle*, behalve een groot getal runderen, 1180 schapen hier innam; rekent men nu hierbij het vee dat van Harlingen, Rotterdam, Purmerend en andere plaatsen van ons land, direct naar Londen wordt uitgevoerd, dan mag men zich teregt over de productie van onzen veestapel verblijden, en neemt men daarbij in aanmerking de fiksche prijzen, die voortdurend voor Engelsche rekening voor ons vee worden besteed, dan valt het niet te betwijfelen, dat het den veefokkers en veehouders in ons land tegenwoordig zeer naar wensch gaat, eene omstandigheid, die zeker voordeelig terugwerkt op onze neringdoende stedelingen.

4 *Dec.* Dingsdag is de Tweede Kamer tot de behandeling der artikelen van de afdeeling Onderwijs overgegaan. Men is daarmede gevorderd tot art. 142. Het voorstel van de Commissie van rapporteurs tot het niet toestaan der gelden voor het Staats-examen is vervallen door de aanneming van art. 105, waarop die kosten zijn uitgetrokken. Ook is de opheffing van het voormalig Instituut en de vervanging daarvan door de Koninklijke Akademie van Wetenschappen bekrachtigd door aanneming van art. 141 met 45 tegen 17 stemmen. In de avondzitting is Hoofdst. V (Binn. Zaken) met 57 tegen 3 stemmen, die van de heeren *Groen*, *van Lijnden* en *Mackay*, aangenomen.

Buitenland.

3 *Dec.* Een belangrijk schrijven uit Genua voorspelt op handen zijnde onlusten op het Italiaansche schiereiland. Napels neemt groote maatregelen van voorzorg tegen mogelijk oproer. De Regering zou ook van het Fransche gouvernement eenige oorlogschepen gevraagd hebben, tot beveiliging der kusten. Volgens de *Croce di Savoia* heerscht er op Sicilie groote onrust. Men las er republikeinsche proclamatiën, van Maltha gezonden, met veel geestdrift en voerde reeds revolutionaire manifestatiën uit. Deze hadden arrestatiën ten gevolge. — In Zwitserland is de politieke verwarring ten top gestegen. »Die de ellende van het nieuwerwetsche staatsleven eens ter dege wil kennen, zegt zeker schrijver, ga naar Zwitserland. Hij zal verwikkelingen en raadsels ontdekken, wier ontknooping, anders dan door het zwaard, haast onmogelijk is. De eene partij wil niet voorwaarts treden, om dat zij het nog niet vroeg genoeg; de andere, om dat zij het welligt te laat acht. Er bestaat eene minderheid, die niet gehoorzamen wil, en eene meerderheid, die niet regeert, alzoo is onze redding alleen te verwachten van eene *derde* magt. De Regering verontschuldigt zich en zegt te zijn een koetsier zonder zweep. Het beeld is juist, doch in onzen tijd doet men eene Regering zelden vallen door geweld, meest altijd geschiedt dit door volksbedrog en vervalsching der openbare meening." — Uit Athene heeft men tijdingen tot 18 Nov. De rooverijen vermeerderden er zoodanig, dat den 12 Nov. in de nabijheid van die hoofdstad 2 kooplieden door roovers zijn overvallen, die hun 50,000 piasters ontroofden.

Kort te voren waren 3 roovers aldaar onthoofd. — Eene telegraphische dépêche uit Frankfort meldt, dat de Grondwet van Nassau, in 1849 afgekondigd, bij Hertogelijk besluit is opgeheven. De tegenwoordige Kamer zal worden vervangen door twee Kamers, gekozen volgens de Pruissische Kieswet, die in het Hertogdom is ingevoerd. — Bij eene ministeriële ordonnantie, den 22 Nov. te Munchen verschenen, wordt aan de leden der zoogenaamde vrije gemeenten en Duitsch-Katholieken gelast te verklaren, of zij wenschen, dat hunne kinderen in de scholen het Protestantsche of Catholijke verpligte godsdienstonderrigt zullen ontvangen!!

Belangrijke tijdingen uit Parijs.

4 *Dec.* Ontbinding der Fransche Wetgevende Magt. — Het Paleis der vergadering wordt door de krijgsmagt bezet. — Het algemeen stemregt is hersteld. — Het volk is opgeroepen tot de stemming van 14 tot 21 December e.k. — Parijs is in staat van beleg verklaard. — De Generaals *Changarnier*, *Lamoricière* en de heeren *Thiers* en *Charras* en nog andere leden der Wetgevende Magt zijn gearresteerd. — De Republiek wordt gehandhaafd. — Ziedaar de hoogst belangrijke tijdingen, gisteren middag ten 12 ure per telegraphische dépêche te Brussel aangebragt. Ten twee uur, des namiddags, bevestigde eene tweede dépêche al de bovenstaande berigten en meldde nog het volgende: *De Staatsraad is ontbonden. De President stelt in, bij Proclamatie, een uitvoerig bewind. voor een tijdvak van 10 jaren. Het Ministerie is verantwoordelijk aan den President. Er zullen twee Wetgevende Vergaderingen zijn, de eene benoemd door stemgeregtigden, de andere door groote notabiliteiten des lands. Niet alleen Parijs, maar ook de geheele eerste militaire divisie is in staat van beleg gesteld.*— Parijs was rustig, toen deze dépêches werden afgezonden. Een later berigt uit Parijs geeft nog niet als *zeker* op, dat de stad in staat van beleg is gesteld, doch verzekert, *dat Louis Napoleon is geproclameerd als KEIZER.* Men heeft opgemerkt, dat *Lodewijk Napoleon* voor zijn coup d'état den gedenkdag van de krooning van den Keizer en van den slag bij Austerlitz heeft gekozen.

Verkorte berigten.

3 *Dec.* Wij vernemen, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, den 1 dezer zijne goedkeuring te verleenen aan de ontworpene statuten der Koninklijke Rijn-waterleiding-Maatschappij. — De gezondheidstoestand der ingezetenen van de kolonie Suriname nam, volgens de laatste berigten meer en meer eene gunstige wending. Ook van Groningen aan de Saramacca waren de berigten veel gunstiger. — De Diaconie der Hervormden te Utrecht ontvangt sedert eenige jaren elken winter eene belangrijke gift in levensmiddelen en kleedingstukken; ook dit jaar gewerd haar weder zoodanige gift, doch nu met een veel beduidend bijschrift, »dat het ditmaal voor het laatst zal zijn geweest, indien de aangeboden Armenwet *aangenomen* wordt". — Door de gezamentlijke kalkbranders te Zwartsluis, is een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingezonden. In dat stuk vestigen zij de aandacht der Kamer op de belasting op den turf en verzoeken, dat, zoo in het algemeen belang als in het hunne in het bijzonder, de belasting op den turf, 2de soort, 3de klasse (zoogenaamde lange zwarte en graauwe turf) geheel worde afgeschaft, maar die op de korte sponbagger of baggelaar worde behouden. — Het Hof van appel te Greifswald heeft den 26 Nov. jl. den Keurhessischen Minister van Staat *Hans Daniël Ludwig Hassenpflug* tot eene maand gevangenisstraf veroordeeld. — Te Munchen is het droevige berigt ontvangen van het vergaan van het schip *Hoppel*, hetwelk het aldaar vervaardigde bronzen standbeeld van *Gustaaf Adolph* naar Zweden overbragt; het kolossale kunststuk ligt thans in de diepte. — Te Dayton (N.-Amerika) verrigt een 110jarige priester nog geregeld zijn geestelijk werk. — In de omstreken van Bautsen (Saxen) is zooveel sneeuw gevallen, dat verscheidene personen op de wegen zijn omgekomen. — De boa-constrictor in den zoölogischen tuin te Londen, heeft na vele weken vastens een heelen wollen deken opgegeten. Men is zeer gespannen, hoe zij deze vreemde en drooge kost verteeren zal. — De Engelsche bladen deelen het volgende uittreksel mede eener proclamatie aan het Chinesche leger, tijdens den jongsten oorlog tegen de Engelschen: Let hier vooral op: Gij hebt te doen met mannen, die zulke naauwe broeken dragen, dat, als zij eenmaal op den grond zijn gevallen, zij niet weder kunnen opstaan. Uw eerste streven moet dus zijn, om hen omver te werpen. Beschilder uwe gelaatstrekken met de verschrikkelijkste kleuren, die gij kunt zamenstellen, en wanneer gij dan uw vijand nabij zijt gekomen, hef dan de vervaarlijkste kreten aan en maak de geweldigste sprongen, tot de vrees ze overmant. Zijn zij eens gevallen, dan zijn ze ter uwer beschikking. — De Fransche maarschalk *Soult* is op zijn kasteel in 82jarigen ouderdom overleden. — De galvanische kracht, dus leest men in de *Leipziger Fama*, wordt thans ter bescherming van boomen en andere planten aangewend. Men bedient zich daartoe van twee ringen, de eene van koper, de andere van zink, die op elkander sluiten en legt ze om de te beschermen plant. Zoodra de rupsen of dergelijke met het koper in aanraking komen, krijgen zij een galvanischen schok en vallen naar beneden. De toestel werkt bij nat en bij droog weder en is aanhoudend werkzaam. Wie lust heeft beproeve het. — Te Parijs op het kerkhof Père Lachaise is een grafsteen, waarop het volgende grafschrift gebeiteld staat: »Hier rust in den Heere madame *Jeanne Madelaine Leblanc.* Haar ontroostbare echtgenoot heeft dit gedenkteeken ter harer eere gesticht. Die een dergelijke verlangt, vervoege zich in de rue des Capucins 105 bij den steenhouwer *Charles Maurice Leblanc.* — Een spotvogel heeft de opmerking gemaakt, dat, wanneer de afgestorvenen uit hunne kisten konden komen en de opschriften hunner graven konden lezen, zij in het denkbeeld zouden komen, dat zij in een verkeerd graf waren gelegd.

Assen, 5 December.

— Een verslag van het verhandelde in de vergadering van den Raad van 3 dezer is in het Bijvoegsel opgenomen. Uit het belangrijk rapport echter, door de Commissie voor de begrooting uitgebragt, deelen wij het volgende mede: zij heeft alle de in hare handen gestelde stukken aan een bedaard en gezet onderzoek onderworpen, waarbij zij zich, voor zooveel noodig, door deskundigen heeft doen voorlichten; bij dat onderzoek is zij geleid door de overtuiging, dat, bijaldien aan de eene zijde de meest mogelijke zuinigheid en spaarzaamheid behoorde te worden in acht genomen, en nimmer uit het oog verloren de gedachte, dat hier steeds over dikwijls moeijelijk betaalde belastingen wordt beschikt, toch aan de andere zijde in het beheer eener gemeente eene gepaste onbekrompenheid behoort te worden toegepast ten opzigte van alle zoodanige uitgaven, die voor bepaald nuttig moeten worden gehouden en die alleen kunnen strekken ter bevordering van algemeene welvaart, ter wegneming van hinderpalen tegen de middelen van bestaan en bij gevolg ter vermindering van armoede. Voor tot de bijzondere posten over te gaan, deelt de commissie drie algemeene aanmerkingen mede; 1°. dat de begrooting niet genoegzaam naar waarheid is opgemaakt, dat n.l. onderscheidene posten bij onderzoek gebleken zijn voor geheel andere zaken te dienen, als bij den eersten oogopslag zou voorkomen; eene juiste beoordeeling der begrooting is daardoor volstrekt onmogelijk; de commissie kan ter bevordering van ware publiciteit niet genoegzaam aandringen op het groote belang, dat de begrooting voortaan meer volledig, meer duidelijk, meer naar waarheid worde opgemaakt; dat elke post zooveel mogelijk worde gesplitst, geene zaak er op worde vermeld, waarvoor niets wordt uitgegeven of ontvangen, en dat elke uitgaaf of ontvang bij hare juiste benaming worde aangewezen, opdat het onderzoek der gemeentelijke begrooting meer en meer worde eene voor ieder burger volkomen bevattelijke zaak en er geene inspanning, ja, studie gevorderd wordt, om de op zich zelve hoogst eenvoudige zaken te begrijpen. Hieruit volgt, dat de commissie de door Burg. en Weth. overgelegde begrooting aanmerkt als onvolledig opgemaakt en even onvolledig toegelicht, weshalve zij eene nieuwe begrooting heeft ontworpen; 2°. dat het daarstellen van eene volledige en juiste begrooting op EENS eene onmogelijkheid is, maar dit doel eerst na jaren zal kunnen worden bereikt, waartoe thans eene eerste stap is gedaan, en 3°. dat zij de inrigting der begrooting, hoewel dezelve niet goedkeurende, echter niet heeft veranderd, omdat het model daarvoor in der tijd door hooger gezag is voorgeschreven; dat zij echter wel is afgeweken van de wijze, waarop het betrekkelijk voorschrift is nageleefd. — Daarop behandelt de commissie eerst de uitgaven, daarna de middelen. De jaarwedden van Burgemeester, Wethouders, Secretaris en Gemeente-ontvanger zijn voor memorie uitgetrokken, omdat dezelve door Gd. St. moeten worden bepaald; de commissie uit echter den wensch, dat de bezoldiging van den Secretaris, die thans *f* 450 is, en die uit andere posten gesuppleerd wordt, hetgeen zij voor ongeoorloofd acht, gepast en waardig geregeld worde. — De generale kosten van het huishoudelijk bestuur worden door haar voorgesteld, uit onderscheiden hoofde met *f* 244 te verminderen. Zij geeft wijders in overweging, of het niet raadzaam zou zijn, om een bepaald en vertrouwd man tot opzigter over de stadsgebouwen en werken aan te stellen, en zij stelt voor, om het onderhoud dezer gebouwen en werken steeds in het openbaar aan te besteden naar een vooraf opgemaakt bestek.—Zij acht eene goede kweekerij voor plantsoen allernoodzakelijkst en heeft de daarvoor uitgetrokken som van *f* 50 op *f* 150 gebragt. — Zij stelt voor, om de verlichting op onderscheidene punten der stad aanmerkelijk uit te breiden waarvoor zij eene som van *f* 470 uittrekt. — Zij draagt

Vervolg der REDEVOERING *van den Heer* VAN DER VEEN.
(Zie no. 93.*)*

Maar niet alleen *bij den grondslag* der belastingen is eenheid van beginsel een vereischte, *ook in de toepassing en bij de uitvoering* zal dezelve niet mogen ontbreken. Indien men aanneemt (hetgeen ik durf blijven ontkennen), dat het beginsel voor den grondslag van alle onze belastingen is belasting der inkomsten, dan zelfs geschiedt de toepassing niet naar dezelfde vaste en algemeene regels, noodwendig voortvloeijende uit de aanneming van dat beginsel. Dan immers wordt die belasting nu eens direct geheven, b.v. door de patenten en grondbelasting, dan weder indirect zooals door de accijnsen, en tegelijk van het onzuiver inkomen, zooals bij de grondbelasting en alle accijnsen, van het zuiver inkomen, b.v. bij de patenten. Derhalven, zelfs wanneer men aanneemt, dat er eenheid van beginsel bestaat bij den grondslag (des neen), bij de toepassing bestaat die althans niet; evenmin bij de uitvoering. En dat ze ook daar noodzakelijk is, zal niemand ontkennen, die vermeent, dat de wijze van heffing zoo min mogelijk moet beperken de individuële vrijheid en de ontwikkeling der welvaart, als zij behoort te geschieden op de eenvoudigste en daardoor zuinigste wijze. — Dat ook in dit opzigt ons belastingstelsel faalt, blijkt uit de menigvuldige klagten der nijverheid over de nadeelige werking der accijnswetten, uit de ontzettende menigte ambtenaren, vereischt door het omslagtig en daardoor kostbaar beheer van een toezigt op de inning. Er bestaat dus evenmin eenheid van beginsel bij den grondslag als bij de toepassing en heffing onzer belastingen, en de ongelijkheid in het gewigt van den last, welke daarvan het gevolg is en tot zoo aanhoudende en gegronde klagten aanleiding geeft, doet mij eene verbetering van dat gebrek zeer wenschelijk en noodzakelijk voorkomen en ik meen dezelve met regt eene grondige verbetering, eene geheele hervorming van ons belastingstelsel te mogen noemen.

Het is zeker zeer vervelend voor u Mijne Heeren, dat telkens hetzelfde thema wordt herhaald, maar naar mijne overtuiging geldt het hier in de toekomst en misschien in geene zeer verwijderde toekomst meer, althans wanneer de staatkundige toestand van Europa daartoe aanleiding geeft, het behoud van orde en rust, zoo als die tot nog toe voorbeeldig hier bestaan. Want hoe schoon ook thans de uitkomsten zijn van den staat onzer finantien, is die toestand mede een gevolg van toevallige baten, het productieve der belastingen (*juist niet ter oorzake van meerdere welvaart*) en blijft afhankelijk van de oogsten in Indie, en de prijzen dier producten, dat is, van zeer onzekere en wisselvallige omstandigheden. Het beschikbaar hebben van baten tot aflossing van schuld kan dus onverwacht verkeeren, en zelfs veranderen in nieuwe tekorten. Dan zal vooreerst het gunstige tijdstip tot eene hervorming van belastingstelsel die men op den duur onmogelijk zal kunnen keeren, zijn voorbijgegaan en het Volk, gebukt blijvende onder de onevenredige en bij betrekkelijk slechts zeer verminderden rentenlast, even zware belastingen, zal de zoo vurig, maar met bedaardheid gewenschte bevrijding van hare middelen van bestaan uit de boeijen der accijnswetten te vergeefs van eene verbeterde en met den tijd vooruitgegane staatsinrigting hebben verwacht. De overtuiging alleen van de dringende noodzakelijkheid eener onverwijlde hervorming, dwingt mij telkens te herhalen: ons belastingstelsel moet grondig verbeterd worden. Met blijdschap zie ik dan ook de pogingen welke de Regering daartoe aanwendt, ofschoon die naar mijne zienswijze niet afdoende zijn. Het beginsel van belasting der inkomsten zal, wanneer de thans aanhangige wets-ontwerpen houdende verbeteringen in het belastingstelsel zullen zijn aangenomen, althans weder zijn uitgebreid en wij dus de eenheid van beginsel eene schrede zijn genaderd, maar daardoor zal nog geenszins zijn voldaan aan hare geheele toepassing. Door het afschaffen van eene enkele en het meer productief maken van eenige andere accijnsen of eenige verbetering in de patentwet, zal handel, landbouw en nijverheid nog niet zijn vrijgemaakt. Daartoe zal alleen eene geheele hervorming naar vaste beginselen leiden. Daarop meen ik dus te moeten blijven aandringen, en kan niet instemmen met hen, die beweren, dat verligting van lasten steeds eene weldaad zal zijn voor de ingezetenen, maar dat het onvoorzigtig en onstaatkundig is, om zoogenaamde verbeteringen in het belastingstelsel te brengen, die slechts ten doel hebben, den last van den een over te dragen op den ander. Men zal daardoor sommigen kunnen behagen, wordt er gezegd, doch een groot deel van de ingezetenen zal op die wijze aan de andere zijde in eene ontevreden stemming worden gebragt. Maar ik vraag: zoude het getal — het getal van degenen, die thans ontevreden zijn met den last, die op hunne schouders drukt, omdat zij (en voorwaar niet zonder grond) nu meenen, dat die voor hen onevenredig te zwaar is, — zoude het getal van dezen niet zeer veel grooter zijn, dan bijv. van degenen, die ontevreden zullen zijn bij de aanneming van eene belasting op de renten der schuldbrieven? Is het meer voorzigtig en staatkundig de *gegronde* ontevredenheid van zoovelen nog langer te laten voortduren, dan de *onbillijke* ontevredenheid van een betrekkelijk gering getal tot nu toe bevoorregten op te wekken? Of acht men de waarde van het geringe getal zoo veel hooger, dat zulks nog de schaal der bezorgdheid naar hunne zijde doet overslaan? Dan zoude ik in de schaal van het grooter getal der minbedeelden met geestelijke en stoffelijke gaven wenschen te leggen, niet het zwaard van het geweld, maar het Goddelijk gebod: zijt broeders" en: wat gij wilt dat de menschen u doen, doet hun ook alzoo."

Het staatkundigst en voorzigtigts schijnt mij toe, om met het oog op het doel van den Staat, niet hardnekkig vast te houden aan- maar allengs op te heffen de belemmeringen welke verouderde instellingen, ook van finantielen aard, nog een gevolg van eenen vorigen anderen maatschappelijken toestand, in den weg stellen aan de niet te loochenen en door geene menschelijke magt te keeren ontwikkeling des menschdoms. Hetgene thans in de wereldgeschiedenis plaats vindt, moest daartoe geschieden, maar het kwaad dat er voor de volkeren uit ontstaat is, in mijn oog, een gevolg der tegenkanting tegen het bestuur en de leiding der Voorzienigheid. Ik kan niet nalaten, Mijne Heeren, bij deze gelegenheid de navolgende woorden van een zeer geacht schrijver over staathuishoudkunde, van den heer *Michel Chevallier* tot de mijne te maken. Die schrijver zegt: »Outre les difficultés naturelles contre lesquelles l'homme est forcé de lutter quand il »veut produire de la richesse, il en rencontre d'autres qui »sont essentiellement artificielles, ouvrages de nos passions, »de notre crédulité ou de notre sottise . . . A chaque »progrès nouveau des sciences d' application, pourvu que la »société ait assez de capital pour incorporer le progrès scientifique et des appareils aussi multipliés que de besoin, la »coöperation de la nature ainsi subjuguee renverse quelque »choses des obstacles naturels. Lever les obstacles artificiels »semble plus simple. Aucune avance de richesse n'y est requise, la Conscience n'a qu'à se faire entendre, la raison »publique n'a qu'à parler; mais quel empire n'ont point les »préjugés et les mauvaises habitudes! quelle n'est pas l'obstination de l'ignorance! et puis les coteries, qui profitent »de l'injustice, sont si habiles à séduire le grand nombre »par leurs artifices! En ce moment, après les sevères leçons que nous avons recues, et qui auraient dû nous »éclairer tous sur nos véritables intérêts, nous remettre en »mémoire à tous l'intérêt général, ranimer dans tous les »coeurs le feu sacré du patriotisme, il faut reconnaître; »quelque peu flatteur que ce soit pour la nation, que les »obstacles les plus grands dont est barré le chemin qui nous »ferait sortir de la misère, sont de leur nature artificiels, »qu'ils résident dans les préventions ou les vices, l'ignoronce ou l'égoisme de ceux-ci où de ceux-là." Mogt onze staatshulk tusschen deze klippen door in eene veilige haven worden gestuurd, al ware het dan ook vooreerst maar eene noodhaven! Ofschoon door de voordragt der wet-sontwerpen betreffende 's Rijks comptabiliteit aan het des betreffend voorschrift der Grondwet is voldaan en weldra ook gevolg zal kunnen worden gegeven aan de grondwettelijke bepaling omtrent de rekenwet, en ofschoon ten gevolge der ook reeds voorgedragen wettelijke regelingen en het beleid der regering in de kolonien, een batig saldo van derzelver inkomsten, met meer billijkbeid en zekerheid aan het moederland zal kunnen toekomen en dus het vooruitzigt bestaat dat vele mijner bezwaren weldra zullen zijn weggenomen; ofschoon aan de Regering de welverdiende lof niet mag worden onthouden, dat zij de begrooting slechts beschouwt als eene credietwet, waarvan met spaarzaamheid wordt gebruik gemaakt en ik dus in dit opzigt over 't algemeen mijne goedkeurende stem zoude kunnen geven aan deze begrooting, meen ik toch geen vrijheid te hebben om de middelen tot dekking der uitgaven hier voorgedragen toe te staan, omdat zij, grootendeels voortvloeijende uit belastingen, die, bij gemis van eenheid van beginsel, naar mijne overtuiging, bestendigen onevenredigheid in belasting, onnoodig belemmeren de ontwikkeling der verschillende takken van welvaart, vooral der midden- en lagere standen, en hierdoor de armoede bevorderen. Den Staat houd ik geenszins verpligt aan de burgers te verschaffen middelen tot hun onderhoud, maar allezins om weg te nemen, voor zooverre dit in zijne magt is, alles hetgeen de burgers kan belemmeren zelven daarin te voorzien, en ik zeg met een geacht schrijver over armverzorging: »de Staat heeft te zorgen daarvoor »dat de burgers voor hun onderhoud zorgen kunnen." Ik

zal dus de voorgedragene middelen afstemmen en doe zulks met te minder bezwaar, omdat door de aanneming der zeker dadelijk na deze begrooting in discussie komende finantiele wets-ontwerpen, daarin toch aanzienlijke verandering zal gebragt worden en ik alsdan bij den aanvang van hervorming en in het vooruitzigt van derzelver voortzetting, aan een nader wetsontwerp omtrent de middelen mijne stem niet zal weigeren.

REDE, door den heer VAN HEIDEN REINESTEIN *uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer, bij gelegenheid van de discussiën over het IVe Hoofdstuk der Staatsbegrooting, (Justitie) en wel over art. 17, waarop door den heer* IJPEIJ *een amendement was voorgesteld, strekkende, om de bezoldiging der Directeuren van politie te Amsterdam en Rotterdam met f 6000 te verminderen.*

Ik zal mij verklaren tegen het amendement, voorgesteld door ons geacht medelid *Ypeij*, maar ik zal — overeenkomstig de conclusie van de Commissie van Rapporteurs — art. 17 van deze wetsvoordragt afstemmen. Ik zal het evenwel niet doen op de gronden, voor zoover zij door de Commissie gedeeltelijk zijn uiteengezet. Dat namelijk in ons land eene algemeene rijkspolitie moet bestaan en facto bestaat, is bij mij eene uitgemaakte zaak. Ik ben het ten deze volkomen eens met hetgeen de Minister van Justitie in zijn antwoord op de bedenkingen van de Commissie van Rapporteurs heeft vooropgezet. Het doel van iederen welgeordenden Staat is algemeene regtsveiligheid; zonder algemeene rijkspolitie is bij mij geen welgeordende Staat denkbaar. De gemeente-politie kan, ja, plaatselijk nuttig ageren, maar de Staat als zoodanig, behoeft eene centrale politie, die de betrekking tusschen de gemeente-politie onderling, voor alles wat niet zuiver plaatselijk is, in het belang der algemeene veiligheid van personen en goederen, regelt en in orde brengt. De reden, waarom ik bepaald tegen art. 17 gestemd ben, is daarin gelegen, dat men een greep doet in de definitive organisatie van onze rijks-politie. In dezen toch, moet ik in meening van den Heer Minister van Justitie verschillen. Ik kan namelijk zeer wel verband zien tusschen de organisatie van het regtswezen en de rijkspolitie; het onafscheidelijk verband, dat de Minister van Justitie er in ziet, heb ik er echter niet in gevonden. Ik geloof dus, dat zonder die organisatie bepaald af te wachten, zeer goed de regeling van eene algemeene Rijks-politie kan worden voorgedragen, en daaromtrent die voorzieningen vastgesteld, die vooral ten gevolge van de aangenomen Gemeentewet in het verleden jaar, waarbij in het algemeen is gezegd, dat de plaatselijke politie zou dienstbaar zijn, dubbel noodzakelijk zijn geworden, ja eene ware behoefte.

De heer *Ypeij* heeft ten opzigte van hetgeen ik in den aanvang gezegd heb, dat *facto* de algemeene Rijks-politie in ons Rijk bestaat, voldoende aangevoerd hetgeen ik mij had voorgenomen te zeggen. Die algemeene politie wordt — met uitzondering welligt van de provinciën Noord- en Zuid-Holland waar Diecteurs van politie bestaan — waargenomen door de gemeente-politie, maar onder dadelijk opzigt van de justitie, die ten deze wel degelijk preventief handelt. De Procureurs-Generaal, en onder hen de Officieren van Justitie; ja zelfs ook de Kantonregters, zijn ten allen tijde, zoolang als ik het geluk heb mogen genieten in regterlijke betrekking te zijn, gemengd geweest in de algemeene Rijkspolitie en hebben de belangen dier politie, door tusschenkomst der Burgemeesters speciaal ten platten lande, geregeld en daartoe zoodanige orders uitgevaardigd en maatregelen genomen als zij nuttig oordeelden.

Ik zal mij niet uitlaten over de vraag of de Directeurs te Amsterdam en Rotterdam noodig zijn ja of neen, en ik wil gaarne toegeven, dat hetgeen voor de landprovinciën dienstig en nuttig is, niet altijd dienstig of nuttig zal zijn voor steden als deze, ja zelfs niet voor de provinciën Zuid- en Noord-Holland in het geheel. Men kan welligt van de Officieren van Justitie in de provinciën vergen, wat bij meer politie-werkzaamheden in groote steden van hen niet gevergd kan worden; maar hoe het ook zij, ik wil volstrekt niet een greep in het stelsel zien doen. Wanneer een Directeur voor wien vroeger eene toelaag op de begrooting stond uitgetrokken, een jaarlijksch vast tractement verkrijgt zoo als nu aan ons wordt voorgesteld, dan wordt hij Rijksambtenaar en men zou, door hem onder de Rijks-ambtenaren te stellen, vooruitloopen op eene toekomstige eventuele regeling der Rijks-politie.

Deze redenen nu bewegen mij om tegen artikel 17 van dit hoofdstuk te stemmen. Ik moet er evenwel bijvoegen, dat, zoo dit artikel toch wordt aangenomen, ik voor mij daarom nog niet tegen de begrooting van het Departement van Justitie stemmen zal, en wel om twee redenen. Vooreerst omdat de inhoud van dit artikel niet van dat overwegend gewigt is om daarvan de goed- of afkeuring van het geheele hoofdstuk afhankelijk te maken; en ten tweede omdat ik, ofschoon geenszins alles beamend wat van dit Departement is uitgegaan, bepaaldelijk het gebeurde met die zekere wet, die, na eerst door een onzer medeleden te zijn gemetamorphoseerd, sedert van het tooneel der wetgeving op eene zoo geheimzinnige wijze is verdwenen, echter daarbij van oordeel ben, als door den spreker uit Noord-brabant en vooral door dien uit Friesland teregt is uiteengezet, dat men den Minister van Justitie gedurende deze discussie veel te hard is gevallen, en zoolang ik geen afdoenden grond, uit de begrooting zelven geput, tot afstemming heb gevonden, geenszins wil worden geacht mij te scharen onder hen, die regtstreeks of zijdelings hebben te kennen gegeven dit hoofdstuk te zullen afstemmen, om daarmede een doorslaand bewijs van wantrouwen aan het hoofd van het Departement van Justitie te geven.

Vergadering van den Raad der gemeente Assen op Woensdag den 3 Dec. 1852.

Alle leden zijn tegenwoordig, behalve den heer Mr. *H. Vos*. — De commissie voor de begrooting brengt, bij monde van den heer *Grevelink*, een zeer belangrijk en uitvoerig rapport uit, waarvan de lezing benevens van de door haar ontworpene begrooting ruim twee uren aanhoudt. — Daarna is, tengevolge van eene mededeeling van Ged. Staten, dat de voordragten tot wijziging van het getal plaatselijke opcenten op de grondbelasting uiterlijk tot den 8 Decem. e.k. bij het Departement van Financiën kunnen aangenomen worden, dadelijk overgegaan tot het vaststellen van TIEN opcenten op de gebouwde en ongebouwde eigendommen en van eene verordening nopens de invordering van dezelve. — Bij het staken der stemmen zal in eene volgende vergadering beslist worden, of het rapport over de begrooting 4 dan wel 8 dagen voor de Leden ter visie zal liggen. — Wordt gelezen een voorstel van het lid den heer *H. J. Oosting*, om ter verbetering der Communicatie in het noordelijk gedeelte van Assen, den Jordaan met den Stegeweg te verbinden door een rijweg, in plaats van het voetpad door het zoogenaamde Weijersgangje. De heer *Grevelink* merkt op, dat de aanteleggen weg zou snijden de lijn van het ontworpen kanaal tusschen Groningen en Assen en dat, bij verwezentlijking van den aanleg van dat kanaal, juist ter plaatse, waar de rijweg zal moeten komen, belangrijke werken, als eene sluis en opslagplaats, zullen moeten worden daargesteld, weshalve spoed in het leggen van den weg niet is aan te raden; daar echter in allen gevalle de voorbereidende werkzaamheden kunnen plaats hebben, is besloten, het voorstel te renvoijeren aan Burg. en Weth., om de noodige opnemingen te doen plaats hebben, de aangelanden over den afstand van den noodigen grond te verstaan en van den uitslag aan den Raad te rapporteren. — Daarna is, ingevolge het door Burg. en Weth. aangeboden ontwerp, een rooster van aftreding der leden vastgesteld; volgens denzelven zullen in 1853 drie, in 1855 vier en in 1857 vier leden van den Raad aftreden, terwijl, na omme komst van laatstgemeld jaar, de derde deelen steeds in de boven vermelde orde zullen aftreden. — Gelezen zijnde een nader adres van Manhigim der Ned. Israelitische Ringsynagoge te Assen, verzoekende, dat aan de Israëlitische gemeente eene schadeloosstelling van f 400.- mag worden toegestaan voor de kerkplaats, die haar in 1831 door den Stedelijken Raad zou zijn ontnomen, benevens een brief van Burgemeester en Wethouders ter toelichting daarvan, hebben, nadat het voorstel van den Voorzitter, om de stukken in handen van eene te benoemene commissie te stellen, met negen tegen één stem was verworpen, de stemmen gestaakt omtrent het voorstel, om het verzoek toe te staan, zoodat deze zaak weder in eene volgende vergadering ter tafel zal moeten komen. — Op voorstel van Burg. en Weth. is met *algemeene* stemmen besloten, om de BROODZETTING af te schaffen. — Is gelezen een adres van *J. W. Keizer*, schipper te Smilde, om concessie te bekomen tot het aanleggen van een geregeld veer van Assen op Groningen over Sneek en Leeuwarden om de 14 dagen. Aan Burg. en Weth. is opgedragen, om deze zaak zooveel mogelijk voor te bereiden en dezelve weder geinstrueerd ter tafel te brengen. Op voorstel van den Burgemeester wordt de vergadering tot den volgenden avond verdaagd.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers

op de begrooting te brengen *f* 75 voor premien en voor schoolmeubelen in het gijmnasium, *f* 30 voor raubehoeften van H.H. curatoren, *f* 50 voor de herhaschool van het Dept. van de Maatsch. tot Nut van gemeen en *f* 50 voor de industrieschool van het Dept. Maatsch. van Nijv. *(Op de middelen komen wij later g.)* Volgens de voorgedragene begrooting zouden de aven zijn *f* 16485.99½ en de ontvangsten *f* 16439.21½. slotte zegt de commissie: »En hiermede sluiten wij verslag van een onderzoek, hetwelk bij ons de overing heeft gevestigd, dat deze zich snel uitbreidende eente onder de gelukkige gemeenten van ons vaderd kan worden gerangschikt, en dat zij nog voldoende delen in zich bevat, om magtiglijk te kunnen bijdra tot bevordering van algemeene welvaart op eene wijze, lke door de wetenschap der huishouding van den staat rdt aangewezen, en waarvan dan ook alleen goede en urzame vruchten zijn te wachten".

— H.H. Gedeputeerde Staten van dit gewest hebben ensdag den 10 December aangewezen als den dag, arop de Leden van den nieuwen Gemeenteraad van en voor het eerst zullen bijeenkomen.

— Aan den heer *A. Jansen*, zich noemende *A. Bruuns*, c. pastoor te Veenhuizen, is, uithoofde van ligchaamsbreken, een pensioen verleend van *f* 509 's jaars wes bijna 33jarige dienst.

— Den 18 Dec. e.k. zal de uitbesteding plaats hebben van levering van verschillende benoodigdheden ten dienste 's Rijks magazijn van genecsmiddelen te 's Hage voor 52. De voorwaarden liggen o. a. ter lezing in de buux der onderscheidene H.H. Commissarissen des Konings de monsters ter bezigtiging in bedoeld magazijn.

— Ter gemeente-ontvanger te Anloo is benoemd de er *G. D. Conink Westenberg*.

— Te Norg is door den Raad tot Secretaris benoemd Burgemeester Mr. *L. Homan* en zulks onder Kon. goedring en tot Ontvanger *T. Zuideveld*.

° *Dwingelo*, 1 *Dec.* Tot vervulling van de ophanden nde vacature is alhier eene nominatie gemaakt van *tien* dikanten, waarop geplaatst zijn (alph.) *Bruna* te Has*t*, *Doorenbos* te Schingen c. a., *de Haas* te Ommelanwijk, *Hemmes* te Oostwold, *Huguenin* te Zuidwolde, *izinga* te Donkerbroek. *Lolkema* te Westerbork, *Alting ns* te Kampereiland en *v. Velzen* te Feerwert. Eene mmissie, zamengesteld uit leden van den kerkeraad, kerkvoogden en de notabelste ingezetenen, gaat opgemde predikanten hooren, om daarna aan den kerkead verslag van hare bevinding te geven. Naar Westerrk is zij bereids geweest.

° *Meppel*, 2 *Dec.* Heden is uit de opening der uitgeagte stemmen gebleken, dat de heer *L. Oosterveen* et eene meerderheid van 21 stemmen tot lid van den meenteraad is verkozen. Van de 184 ingebragte stemiefjes zijn 5 van onwaarde verklaard. 100 stemmen zijn den heer *L. Oosterveen* en 79 op den heer Mr. *G. L. iphorst* uitgebragt. De Raad dezer gemeente is thans tallig.

° *Hoogeveen*, 3 *Dec.* Gister avond had alhier de tweede enbare vergadering van den nieuwen Raad plaats in bijzijn n een talrijk publiek. Nadat door den heer Voorzitter as medegedeeld, dat door het lid den heer *J. ten Oever* geloofsbrieven waren overgelegd en goed bevonden, gde ieder de bij art. 83 der grondwet en art. 39 der meentewet gevorderde eeden af, en wel de leden van a Raad in de handen van den Voorzitter, en deze in van het oudste lid in jaren, den heer *ten Cate*. erna nam de heer Voorzitter het woord op en hield eene rte doch doeltreffende rede, welke door het lid den heer *eenbergen*, als het oudste in jaren der leden, welke in ze gemeente zijn geboren, wierd beantwoord. Vervolns zijn tot Weth. herkozen de heeren *J. Witsenborg* en *Berghuis* en tot ambtenaren van den burg. stand beemd de heeren Burgem. en voornoemde heeren Weth. erop is bepaald, dat het bedrag van den zakelijken borgtogt n den gemeente-ontvanger zoude blijven op de thans gestelsom van *f* 1500. Ten slotte zijn na voorlezing van twee ekomene adressen, de navolgende commissien benoemd, : *a.* Tot het onderzoeken der gemeenterekening en verantording over 1850. *b.* Tot dat van den ontworpen staat van grooting in ontvang en uitgaaf over 1852. *c.* Tot t ontwerpen van een Reglement van Orde voor de rgadering, en *d.* tot dat van een Reglement omtrent afkondiging van de plaatselijke verordeningen, waartoe voorstel van den heer Voorzitter zijn gekozen, als: t de eerste commissie, de heeren *ten Cate*, *de Vries*, *n Oever*, *Vennegen* en *Robaard*. Tot de tweede, de heeren *eenbergen*, *van der Wolde*, *Berghuis*, *Bruins Slot* en *Jonge* en tot de derde en vierde commissie, de heeren *itsenborg*, *Steenbergen* en *Blanken*.

° *Smilde*, 4 *Dec.* De vrouw van *J. v. d. B.*, schipper hier, vond, heden ontwakende, haar man roerloos zitde op een stoeltje in 't vooronder van 't vaartuig, nagenoeg naast de kooi, waarop zij had geslapen. Men denke, hoe ze ontstelde; want hij was dood en had zich verworgd door middel van een doek om den hals, aan een knop vastgemaakt. Verachtering zijner omstandigheden is de waarschijnlijke oorzaak dezer schrikkelijk wanhopige daad.

Men verzoekt van ons de plaatsing der navolgende stukken:

Plaatselijke Belastingen — Hand- en Spandiensten.

Het *boerwerken* in Drenthe is een oud gebruik, dat zijn nut heeft, zeker hebben kan. Zooals het echter in vele gemeenten in practijk wordt gebragt — werkt het *onbillijk*.

In den regel boerwerkt ieder ingezeten, de arme *zooveel* als de rijke. De arbeider, die van zijn daghuur leven moet, geeft der gemeente, als hij een' dag uitsluitend ten haren nutte zijnen arbeid besteedt, *meer*, dan de bemiddelde man, die zijn' knecht zendt, om deel te nemen aan den gemeente-arbeid.

De Gemeentewet gaat uit van het beginsel, dat ieder, naar vermogen, zal bijdragen tot de lasten; zij toont zelfs door de bepaling omtrent de opcenten, op de personele belasting te heffen, dat zij den meer gegoede in opklimmende verhouding die lasten wil doen dragen. — Met dat beginsel dus is het bedoeld gebruik der handen spandiensten, — eene belasting, die in art. 231 der wet van den 29 Junij 1851 (Staatsblad n°. 85) als zoodanig mede schijnt te worden bedoeld — in *openbaren strijd*.

Vijf jaren zou men het boerwerken daar, waar het op een vasten voet geregeld is, op dien voet kunnen behouden. In dat tijdsverloop zal die belasting met den geest van het nieuwe stelsel moeten worden in overeenstemming gebragt.

Tot eene meer billijke regeling van dit onderwerp zullen de gemeentebesturen misschien kunnen volgen een voorbeeld van het buitenland. De Pruissische Gemeentewet *(Gemeindeordnung für den Preussischen Staat)* bepaalt daaromtrent in § 49 het volgende: »De Gemeenteraad kan de gemeente tot werkverrigting voor het uitvoeren van gemeentewerken verpligten; het werk wordt op geld geschat; de verdeeling geschiedt naar den maatstaf der gemeentebelastingen, of, bij gebreke daarvan, naar den maatstaf der directe belastingen (rijksbelasting). — Afwijkingen van deze wijze van verdeeling kunnen alleen met goedkeuring van den Kantonsraad (Bezirksrath) worden toegelaten. Het werk kan door plaatsvervanging verrigt, of, naar de gedane schatting, in geld in de gemeentekas betaald worden."

A.... † †

Met genoegen zag men te Meppel, dat het Gemeentebestuur van Assen de toelage voor den Kapelmeester der stedelijke muzijk geweigerd heeft. Op de begrooting van Meppel vindt men geene schutterij-muzijkkosten, en toch meent men, dat elk muzijkant (een twintigtal) *f* 10 per jaar geniet. — 't Is wel duister, waaruit die gelden betaald worden; doch men fluistert elkander in, dat het reparatiefonds der geweren — en wie weet wat al — er goed voor is. Het ware te wenschen, dat die verkeerdheid ook te Meppel afgeschaft werd, en daarentegen de stads-straatlantaarns eenige uren langer en over het algemeen wat beter brandende gehouden werden.

Meppel, 21 *November* 1851. C.

☞ Men vraagt in een klein huisgezin, uit twee personen bestaande, tegen aanstaande Mei, een paar

GEHUWDE LIEDEN

van middelbare leeftijd, onbesproken gedrag en zonder kinderen, waarvan de man zijn werk dagelijks buiten huis heeft, en de vrouw in staat is een goede burger pot te koken, en eenig huiswerk te verrigten.

Te bevragen bij de drukkers dezes.

DRENTSCHE

KANAAL-MAATSCHAPPIJ.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 27 December 1851, des middags te 12 uur, zal in het Heeren Logement te Meppel, onder nadere approbatie van Commissarissen, worden

AANBESTEED:

1°. Het bouwen van zes houten Schutsluizen in de Hoogeveensche vaart;

2°. Het doen van de aardewerken ter verruiming en verlenging der Hoogeveensche vaart;

3°. Het daarstellen van nieuwe ophaalbruggen en draaivonders;
4°. Verschillende aarde- en kunstwerken ter verruiming der grachten van Meppel;
5°. De aarde- en kunstwerken voor eene waterleiding in de gemeente Zuidwolde.

De bestekken zullen ter lezing liggen te *Meppel* in het Heeren Logement, bij *J. Bruintjes* en *ten Wolde;* te *Assen* in de Gouden Roemer, de Koppelpaarden en bij *Donker;* te *Hoogeveen* bij *A. Luinge* en in de Wildeman; te *Coevorden* bij *van Tarel;* te *Groningen* bij *van der Laan;* te *Leeuwarden* in de Posthoorn; te *Zwolle* bij *Scheuer* en bij *Hamer;* te *Deventer* bij *Kiesbrink;* te *Kampen* bij *Portheine;* te *Sliedrecht* en te *Werkendam* in de Regthuizen: te *Hardinxveld* in de drie Snoeken; te *Ameide* in de Societeit; te *Gorinchem* in den Hooiwagen en op de Beurs; te *Vianen* in de Roos; te *Vreeswijk* bij van Rhenen; te *Utrecht* in de Nieuwe Bak en in de Hollandsche Tuin; te *Amsterdam* in het Vosje; te *Nijmegen* bij den Docter; te *Dordrecht* in het Bellevue; te *Rotterdam* in St. Lucas en verder bij de drukkers *A. Sweesaardt en Zoon* te *Amsterdam* te *koop*.

Twee weken vóór de aanbesteding zullen de teekeningen enz., ter inzage liggen te Meppel en voorts zijn nadere informatien te bekomen bij den Ingenieur der bovengenoemde Maatschappij *J. W. Bake* te Hoogeveen.

Assen, den 25 *November* 1851.

De Directeur der Maatschappij,
A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN.

Uit de HAND te KOOP, op 1 Mei 1852 te aanvaarden, eene Heeren **BEHUIZINGE** met **zeven Kamers, Keukens, Kelders,** ruime **Schuur** met **stallingen** enz. en groote **Tuin;** alsmede een **Tuinmanshuis**, zijnde tevens **HERBERG**, met **vier Woonvertrekken, Schuur, Stallingen** en **Tuin;** beide des verkiezende met bijgelegen **Landerijen;** zijnde laatstgemelde woning ook te HUUR; — alles gelegen bij Assen aan den Straatweg naar Groningen, nabij het geprojecteerde Kanaal derwaarts. Te bevragen bij Mr. *E. K. J. Bertling* te Assen.

GROOTE HOUTVERKOOPING

in het LIEVERSCHE BOSCH,

van p. m. 300 zware, op stam staande, EIKEN BOOMEN, geschikt voor aannemers, scheepstimmerlieden, huiswerklieden enz.

Welke zal gehouden worden bij het hout op maandag den 8 December 1851, des voormiddags te 10 uur te beginnen.

Assen, den 1 *December* 1851.

H. H. VAN LIER.

Evert Reinder Homan te Smilde en *Consorten* zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris *van Lier*, PUBLIEK te verkoopen:

Eene groote **BOERENPLAATS**, thans in gebruik bij *G. A. Meijering* te Gasteren, bestaande in **Behuizinge** te Gasteren, benevens **Hooi-, Bouw- en Weideland** en p.m. tachtig bunders **Veldgrond** onder Gasteren en verder in de gemeente Anlo, voorts een stuk **Groenland**, groot p.m. 3 bunders, gelegen aan het Annerveensche Diep, twee stukjes **Groenland**, groot p.m. een bunder, gelegen aan het Duurserdiep en een perceel **Groenland**, op de Noordlaarder *Ma*.

Deze verkooping zal gehouden worden te Gasteren, gemeente Anlo, ten huize van *Otte Meijering*, op vrijdag den 12 December 1851, des voormiddags te 10 uur precies te beginnen; kunnende nadere inlichtingen worden verkregen bij *Otte Meijering* voormeld.

Assen, den 4 *December* 1851.

H. H. VAN LIER.

Op dingsdag den 9 December 1851, 's morgens precies ten negen uur, zullen in het Grolloër hout, gemeente Rolde, PUBLIEK worden verkocht: pl.m. **600 groote DENNEN**

Westerbork, 3 *Dec* 1851.

J. T. KIJMMELL, *Notaris*.

De Notaris Mr. *H. J. Carsten* te Hoogeveen, zal, ten verzoeke zijner principalen, maandag den 15 December e.k., des voormiddags om 10 ure, ten huize van *Meeu Knippels*, Kastelein te Pesse, bij inzate PUBLIEK ve[rkoopen]:

De in den jare 1849 geheel nieuw gebouwde **WINDKOORNMOLEN** te Pesse, in de gemeente Ruinen, van af heden dagelijks te bezien.

De Notaris Mr. *G. L. Kniphorst* te Meppel gedenkt, op donderdag den 18 dezer loopende maand December, des avonds te 7 uren beginnen, in het *Heeren Logement* aldaar, PUBLIEK bij INZATE, te veilen,

Ten verzoeke van den Heer *A. Meursinge:*

Eene **dubbele HUIZINGE** onder twee daken, bevattende *diverse* **Woningen**, met eenige, daartoe behoorende, **Grond**, alles in éénen opstrek, zeer voordeelig ter nering staande en gelegen aan het groote kerkplein bij het nieuwe kanaal te Meppel.

En, ten verzoeke van Mejufvrouw *G. Vowinkel:*

Een **HUIS** en daar achter aanwezige **groote TUIN**, staande en gelegen op den grooten Oever te Meppel, strekkende van af de publieke Straat tot aan de zoogenaamde Haven en thans door den Heer *A. E. Staal* bewoond en in gebruik, bevattende het **Huis**, behalven **Binnen-** en **Achterkeuken, Waschhok, Kelder,** groote **Regenbak, Dro[og-]** en **Turfzolders**, drie goed betimmerde ruime **[Bin-]nedenkamers**, waarvan de achterste uitzigt heeft in den tuin en door eene porte brisée aan de [bene-]denkamer is verbonden; behoorende bij dit huis eene *vrije* **Steeg**, bezuiden en aan hetzelve aanwezig.

Nader onderrigt omtrent deze goederen, waarvan het eerstgemelde in twee perceelen zal worden geveild, kan in persoon of ten gevolge *vrachtvrije* brieven ten kantore van gemelden Notaris worden verkregen.

Ten overstaan van Mr. *L Kniphorst*, Notaris te Emmen, zullen, op vrijdag 19 December 1851, des morgens te [...] uren, te Emmen PUBLIEK worden verkocht:

DRIE KOEWEIDEN,

van een waarwaardeel in de ongescheidene mar[ke] van Zuid- en Noordbarge, gemeente Emmen.

Emmen, den 2 *December* 1851.

L. KNIPHORST.

COEVORDEN, 1 *Dec.* Rogge f 6.25. Boekweit f 4[...] Boter Ned. pond f 0.50. Zetting: 6 pond roggeb. f 0[...]

ASSEN, 4 *Dec* Rogge f 6.25 a f 5.80. Boekw[eit] f 4.25 a f 3.10. Aardapp. f 1 40 a f 1.20. Boter N[ed.] pond f 0.65 a f 0.60. Hooi 1000 Ned. pd. f „ . „. St[roo] 100 Ned. pond f 2.50. Aantal: 370 mud Rogge; 130 [mud] Boekweit; 40 mud Aardapp.; 500 Ned. pond Boter; [...] Ned. pond Hooi; 3000 Ned. pond Stroo; 46 Wag[ens.]

GRONINGEN, 2 *Dec.* Tarwe f 7.50 a f 6.25 Ro[gge] N. f 6.40 a f 7.00, O. f 6.60 a f 5.80. Boekweit, zand f 4[...] a f 5.00, veen f 4.60 a f „ . „. Garst f 4.10 a f 4[...] Nieuwe zomer f „ . „ a f „ . „, knobbe f 4.30 a f 4[...] Dikke haver f 2.35 a f 3.25. Voerhaver f 2.15 a f 2[...] N. Paardeboonen f 4.50 a f 5.50. Koolzaad f 9.25 a f 9[...] Gort grove f 7.00 a f 7.40, parel 100 ned. pond. f [...] a f 10.50. Raapolie per vat f 31.00. Boter ¼ ton f 27[...]

STEENWIJK, 1 *Dec.* Rogge f 6.00 a f 6.75. Boe[kweit] f 5.00 a f 5.30. Haver f 2.90 a f 3.35. Garst f „ . „ [a] f „ . „. Boter ⅛ vat f 15.00.

OLDEMARKT, 29 *Nov.* Boter ⅛ vat f 16.50 a f „[...]

AMSTERDAM, 3 *Dec.* Werk. Sch. 2½ pct. 56⅛ a [...] dito 3 pct 65¼ à 66; dito 4 pct. 85¾ à 87.

STUKKEN van *f* 10.00 *f* 9.65 a *f* 9.75.

Te ASSEN, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.